

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ МАЙНА ТА РОЗРАХУНКІВ

студент гр. Е-01 Романченко Я. В.

Одним із основних методів бухгалтерського обліку є інвентаризація. Вона здійснюється для того, щоб забезпечити достовірність бухгалтерського обліку та звітність підприємств. За допомогою даного методу можна виявити й врахувати те, чого не можна взяти на облік при щоденній документації господарських процесів і явищ. Головна мета інвентаризації — визначити наявність і стан майна за даними бухгалтерського обліку, урегулювати інвентаризаційні різниці та відбити результати інвентаризації в передавальному (розподільному) балансі.

Отже, інвентаризація є способом виявлення з наступним обліком ресурсів (активів підприємства) і джерел їх фінансування, які не піддаються документальному оформленню, для забезпечення достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Технічно інвентаризація здійснюється шляхом перевірки фактичної наявності господарських ресурсів і зіставлення їх з даними обліку. Це дає змогу виявити надлишки, нестачі, встановити причини і винних осіб у їх виникненні.

Основними цілями інвентаризації є:

- ✓ виявлення фактичної наявності майна;
- ✓ перевірка повноти відображення в обліку зобов'язань;
- ✓ зіставлення фактичної наявності майна із даними бухгалтерського обліку.

За часом проведення інвентаризації поділяються на періодичні та разові(річні).

Періодичні проводяться, як правило, з ініціативи власника, керівника постійно діючою інвентаризаційною комісією.

Разові інвентаризації, як правило, є річними і проводяться перед складанням річної звітності в листопада – грудні поточного року.

За обсягом охоплення інвентаризації поділяються на повні та часткові.

Повна інвентаризація передбачає суцільну перевірку всього майна підприємства і стану розрахункових відносин. Часткова інвентаризація охоплює окремі види засобів (грошових коштів у касі, готової продукції на складах тощо) або зобов'язань. Повна інвентаризація проводиться, як правило, перед складанням річного звіту, а також у випадках, передбачених чинним законодавством (при зміні матеріально відповідальних осіб, приватизації державних підприємств тощо). Вона дає найбільш повну інформацію, проте не завжди доцільна, оскільки трудомістка і відволікає значну кількість працівників від основної роботи.

За характером інвентаризації-поділяють на планові і позапланові. Планова інвентаризація проводиться за завчасно складеним планом відповідно до розробленого графіка її проведення (наприклад, перед складанням річного звіту). Позапланова інвентаризація проводиться за розпорядженням керівника господарства (за вимогою перевіряючого органу, у випадках пожежі, стихійного лиха тощо). Найбільш ефективними є раптові часткові інвентаризації, оскільки вони підвищують відповідальність матеріально відповідальних осіб у своєчасному оприбуткуванні і списанні матеріальних цінностей, правильності їх зберігання, запобігають зловживанням.

Кількість інвентаризацій у звітному році, дати їх проведення, перелік майна і зобов'язань, що перевіряються при кожній з них, встановлюється організацією, крім випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим.

На кожному підприємстві для проведення інвентаризації створюється постійно діюча інвентаризаційна комісія в такому складі: голова — керівник (заступник керівника) підприємства і члени комісії — головний бухгалтер, представники окремих структурних підрозділів, провідні фахівці тощо. Ця комісія відповідає за своєчасну і якісну інвентаризацію. На місцях зберігання виробничих запасів за потребою створюються робочі інвентаризаційні комісії, які повинні під керівництвом центральної комісії забезпечити безпосереднє проведення інвентаризацій: у присутності матеріально відповідальної особи виявити і підрахувати зважуванням, обмірюванням або перерахуванням фактичну наявність усіх цінностей.

Одержані дані заносять в інвентаризаційні описи, які складають у двох примірниках. Описи складають окремо по кожній матеріально відповідальній особі і за місцем зберігання цінностей. Після закінчення інвентаризації описи підписують усі члени комісії і матеріально відповідальна особа.

Остаточні результати проведеної інвентаризації можна визначити лише за порівняльними відомостями. До складання порівняльної відомості бухгалтерія має ретельно перевірити правильність усіх записів у рахунках.

Результати інвентаризації відображаються в обліку в такому порядку: виявлені надлишки оприбутковують і зараховують на доходи підприємства; вартість нестачі, псування або інших втрат у межах норм списується на витрати діяльності підприємства, а в сумах, що перевищують ці норми, — на винних осіб; якщо винних не встановлено, суму нестачі відносять також на витрати звітного періоду. Результати інвентаризації відображаються у бухгалтерському обліку в 10-денний строк і включаються до звіту за той період, в якому була закінчена інвентаризація.

Науковий керівник: ст. викладач Лисиця В. І.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 279-280.